

Υπηρεσία Τύπου και
Πληροφόρησης

Δικαστήριο της Ευρωπαϊκής Ένωσης
ΑΝΑΚΟΙΝΩΘΕΝ ΤΥΠΟΥ αριθ. 8/13
Λουξεμβούργο, 31 Ιανουαρίου 2013

Απόφαση στην υπόθεση C-12/11
Denise McDonagh κατά Ryanair Ltd

Ο αερομεταφορέας οφείλει να παρέχει φροντίδα προς τους επιβάτες των οποίων η πτήση ματαιώθηκε λόγω έκτακτων περιστάσεων, όπως αυτές της απαγορεύσεως της εναέριας κυκλοφορίας στον ευρωπαϊκό εναέριο χώρο λόγω της εκρήξεως του ηφαιστείου Eyjafjallajökull

Το δίκαιο της Ένωσης δεν προβλέπει χρονικό ή χρηματικό περιορισμό της υποχρέωσης παροχής φροντίδας προς τους επιβάτες (διανυκτέρευση σε ξενοδοχείο, γεύματα, αναψυκτικά)

Σε περίπτωση ματαιώσεως της πτήσεώς τους, ο αερομεταφορέας υπέχει, δυνάμει του δικαίου της Ένωσης¹, υποχρέωση παροχής φροντίδας και καταβολής αποζημιώσεως στους επιβάτες. Όσον αφορά την **υποχρέωση παροχής φροντίδας**, ο αερομεταφορέας οφείλει να προσφέρει δωρεάν, αναλόγως του χρόνου αναμονής, αναψυκτικά, γεύματα και, ενδεχομένως, διανυκτέρευση σε ξενοδοχείο, μεταφορά μεταξύ αερολιμένα και καταλύματος, καθώς και μέσα επικοινωνίας με τρίτους. Ο αερομεταφορέας οφείλει να εκπληρώσει την εν λόγω υποχρέωση ακόμη και αν η ματαίωση της πτήσεως οφείλεται σε έκτακτες περιστάσεις, δηλαδή περιστάσεις οι οποίες δεν θα μπορούσαν να αποφευχθούν ακόμη και αν είχαν ληφθεί όλα τα εύλογα μέτρα. Αντιθέτως, όσον αφορά την **υποχρέωσή του καταβολής αποζημιώσεως**, ο αερομεταφορέας μπορεί να εξαιρεθεί από την υποχρέωση αυτή, αν μπορεί να αποδείξει ότι η ματαίωση της πτήσεως οφείλεται σε έκτακτες περιστάσεις.

Λόγω της εκρήξεως του ισλανδικού ηφαιστείου Eyjafjallajökull, απαγορεύθηκε η κυκλοφορία στον εναέριο χώρο αρκετών κρατών μελών –συμπεριλαμβανομένου του εναέριου χώρου της Ιρλανδίας– το διάστημα μεταξύ 15 και 22 Απριλίου 2010, λόγω των κινδύνων που διέτρεχαν τα αεροσκάφη.

Η D. McDonagh ήταν επιβάτης της πτήσεως Φάρο-Δουβλίνο, της 17ης Απριλίου 2010, πτήση η οποία ματαιώθηκε λόγω της εκρήξεως του ηφαιστείου. Οι πτήσεις μεταξύ Ιρλανδίας και ηπειρωτικής Ευρώπης επαναλήφθηκαν στις 22 Απριλίου και η D. McDonagh μπόρεσε να επιστρέψει τελικώς στην Ιρλανδία στις 24 Απριλίου. Κατά το διάστημα αυτό, η Ryanair δεν της παρείχε καμία φροντίδα. Υπό τις περιστάσεις αυτές, η ενάγουσα εκτιμά ότι η εταιρία υποχρεούται να της καταβάλει αποζημίωση ύψους 1 130 ευρώ, που αντιστοιχεί στο ποσό που δαπάνησε από τις 17 έως τις 24 Απριλίου για εστίαση, αγορά αναψυκτικών, διαμονή και μεταφορές.

Το επιληφθέν της διαφοράς Dublin Metropolitan District Court (Ιρλανδία) υπέβαλε στο Δικαστήριο το ερώτημα εάν η απαγόρευση της εναέριας κυκλοφορίας στον ευρωπαϊκό εναέριο χώρο εξαιτίας ηφαιστειακής έκρηξης εμπίπτει στην έννοια των «έκτακτων περιστάσεων», οπότε ο αερομεταφορέας υποχρεούται να παρέχει φροντίδα προς τους επιβάτες, ή εάν, αντιθέτως, εμπίπτει στην έννοια των περιστάσεων οι οποίες συνιστούν κάτι πέραν των «έκτακτων περιστάσεων», οπότε ο αερομεταφορέας απαλλάσσεται από την υποχρέωσή του παροχής φροντίδας προς τους επιβάτες. Περαιτέρω, εάν το Δικαστήριο αναγνωρίσει ότι τέτοιες περιστάσεις εμπίπτουν πράγματι στην έννοια των «έκτακτων περιστάσεων», καλείται επίσης να αποφανθεί κατά πόσον, σε μια τέτοια κατάσταση, η υποχρέωση παροχής φροντίδας πρέπει να υπόκειται σε χρονικούς και/ή οικονομικούς περιορισμούς.

¹ Κανονισμός (ΕΚ) 261/2004 του Ευρωπαϊκού Κοινοβουλίου και του Συμβουλίου, της 11ης Φεβρουαρίου 2004, για τη θέσπιση κοινών κανόνων αποζημίωσης των επιβατών αεροπορικών μεταφορών και παροχής βοήθειας σε αυτούς σε περίπτωση άρνησης επιβίβασης και ματαίωσης ή μεγάλης καθυστέρησης της πτήσης (ΕΕ L 46, σ. 1).

Το Δικαστήριο απαντά, πρώτον, ότι το δίκαιο της Ένωσης δεν αναγνωρίζει, πέραν των «έκτακτων περιστάσεων», μια χωριστή κατηγορία «ιδιαίτερα έκτακτων» γεγονότων, η επέλευση των οποίων θα είχε ως συνέπεια την απαλλαγή του αερομεταφορέα από όλες τις υποχρεώσεις του που απορρέουν από τον κανονισμό, συμπεριλαμβανομένης και της παροχής φροντίδας. Συγκεκριμένα, εάν περιστάσεις όπως αυτές της διαφοράς της κύριας δίκης δεν ενέπιπταν, λόγω των αιτίων και της κλίμακας τους, στο πλαίσιο της έννοιας των «έκτακτων περιστάσεων», αυτό θα είχε ως συνέπεια να υποχρεούνται οι αερομεταφορείς να παρέχουν φροντίδα βάσει του κανονισμού μόνον προς τους επιβάτες που βρίσκονται, λόγω ματαιώσεως της πτήσεώς τους, σε κατάσταση μερικής αναστάτωσης. Αντιθέτως, οι επιβάτες που θα βρίσκονταν σε ιδιαίτερα ευάλωτη κατάσταση στο μέτρο που θα είχαν υποχρεωθεί να παραμείνουν επί πολλές ημέρες στο αεροδρόμιο, θα στερούνταν της εν λόγω φροντίδας. Επομένως, το Δικαστήριο κρίνει ότι **περιστάσεις, όπως αυτές της απαγορεύσεως της εναέριας κυκλοφορίας σε τμήμα του ευρωπαϊκού εναέριου χώρου λόγω ηφαιστειακής εκρήξεως, όπως αυτής του ηφαιστείου Eyjafjallajökull, συνιστούν «έκτακτες περιστάσεις», οπότε οι αερομεταφορείς δεν απαλλάσσονται από την υποχρέωσή τους παροχής φροντίδας.**

Ακολούθως, το Δικαστήριο διευκρινίζει, ότι **ο κανονισμός δεν προβλέπει κανένα περιορισμό, χρονικό ή χρηματικό**, της υποχρεώσεως παροχής φροντίδας προς τους επιβάτες που υφίστανται τις συνέπειες της ματαιώσεως μιας πτήσεως λόγω έκτακτων περιστάσεων. Επομένως, το σύνολο των υποχρεώσεων παροχής φροντίδας προς τους επιβάτες επιβάλλεται, εξ ολοκλήρου, στον αερομεταφορέα για όλο το χρονικό διάστημα κατά το οποίο οι θιγόμενοι επιβάτες πρέπει να αναμένουν τη μεταφορά τους με άλλη πτήση. Το Δικαστήριο επισημαίνει ότι η φροντίδα των επιβατών αποδεικνύεται εξαιρετικά σημαντική στην περίπτωση που οι έκτακτες περιστάσεις εξακολουθούν να υφίστανται και είναι αναγκαίο, ακριβώς στην περίπτωση που η αναμονή λόγω της ματαιώσεως της πτήσεως είναι ιδιαίτερα μεγάλη, να εξασφαλιστεί ότι ο επιβάτης αεροπορικής πτήσεως μπορεί να έχει πρόσβαση στα προϊόντα και τις υπηρεσίες πρώτης ανάγκης, και τούτο καθ' όλη τη διάρκεια της αναμονής.

Τέλος, το Δικαστήριο επισημαίνει ότι, εάν η υποχρέωση παροχής φροντίδας συνεπάγεται οικονομικές συνέπειες για τους αερομεταφορείς, αυτές δεν θα μπορούσαν να θεωρηθούν υπερβολικές σε σχέση με τον σκοπό της εξασφάλισης υψηλού επιπέδου προστασίας των επιβατών. Πράγματι, η σημασία που έχει ο σκοπός αυτός μπορεί να δικαιολογήσει τις αρνητικές οικονομικές συνέπειες που ενδέχεται να προκύπτουν για ορισμένους επιχειρηματίες. Εξάλλου, οι αερομεταφορείς, ως επιχειρηματίες που έχουν τη συνήθη ενημέρωση, οφείλουν να προβλέπουν τις δαπάνες που συνδέονται με την εκπλήρωση της υποχρεώσεώς τους παροχής φροντίδας. Επιπλέον, μπορούν να μετακυλίσουν στην τιμή των εισιτηρίων τις δαπάνες που θα προκύψουν από την εν λόγω υποχρέωση.

Ωστόσο, το Δικαστήριο υπογραμμίζει ότι σε περίπτωση που ο αερομεταφορέας δεν τήρησε την υποχρέωσή του παροχής φροντίδας προς τον επιβάτη, αυτός μπορεί να λάβει ως **αποζημίωση** μόνον το **ποσό που ήταν απαραίτητο, κατάλληλο και εύλογο προκειμένου να αναπληρωθεί η παράλειψη του αερομεταφορέα, γεγονός που εναπόκειται στο εθνικό δικαστήριο να εκτιμήσει.**

ΥΠΟΜΝΗΣΗ: Η διαδικασία εκδόσεως προδικαστικής αποφάσεως παρέχει στα δικαστήρια των κρατών μελών τη δυνατότητα να υποβάλουν στο Δικαστήριο, στο πλαίσιο της ένδικης διαφοράς της οποίας έχουν επιληφθεί, ερώτημα σχετικό με την ερμηνεία του δικαίου της Ένωσης ή με το κύρος πράξεως οργάνου της Ένωσης. Το Δικαστήριο δεν αποφαινεται επί της διαφοράς που εκκρεμεί ενώπιον του εθνικού δικαστηρίου. Στο εθνικό δικαστήριο εναπόκειται να επιλύσει τη διαφορά αυτή, λαμβάνοντας υπόψη την απόφαση του Δικαστηρίου. Η απόφαση αυτή δεσμεύει, ομοίως, άλλα εθνικά δικαστήρια ενώπιον των οποίων ανακύπτει παρόμοιο ζήτημα.

Ανεπίσημο έγγραφο προοριζόμενο για τα μέσα μαζικής ενημερώσεως, το οποίο δεν δεσμεύει το Δικαστήριο.

Το [πλήρες κείμενο](#) της αποφάσεως είναι διαθέσιμο στην ιστοσελίδα CURIA από την ημερομηνία δημοσίευσής της

Επικοινωνία: Estella Cigna-Αγγελίδη ☎ (+352) 4303 2582

Στιγμιότυπα από τη δημοσίευση της αποφάσεως διατίθενται από το "[Europe by Satellite](#)" ☎ (+32) 2 2964106